

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 869 din 15.12.2021

Dosar nr: 647/2020

Petiția nr: 5510/09.11.2020

Petent:

Reclamați: Autoritatea Națională pentru Cetățenie

Obiect: Petentul sesizează cu privire la o posibilă faptă de discriminare săvârșită prin comportament discriminatoriu și atitudine rasistă la interviul pentru obținerea cetățeniei române.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. Autoritatea Națională pentru Cetățenie (Comisia pentru Cetățenie), cu sediul în București, Sector 3, Str. Smârdan nr. 3

3. cu adresa de comunicare a actelor de procedură la Autoritatea Națională pentru Cetățenie cu sediul în București, Sector 3, Str. Smârdan nr. 3

II. Procedura de citare a părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa nr. 5870/24.09.2020 a fost citat petentul iar prin adresa nr. 5510/24.09.2020 au fost citate părțile reclamate, părțile fiind înștiințate de faptul că, având în vedere situația evoluției epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-Cov2, au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/ note scrise/ completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/ probe, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul părților din dosar, acestea având un termen de comunicare a modalității asupra căreia decid în legătură cu audierea părților conform procedurii comunicate în adresă (filele 4-6 la dosar).

6. Partea reclamată C.M.C. a depus la dosar un punct de vedere, document înregistrat cu nr. 6624/23.10.2020 (filele 13-19 la dosar).

7. Petentul a transmis la dosar o completare la petiție, document înregistrat cu nr. 1986/15.03.2021 comunicare (filele 112-116 la dosar).

8. Partea reclamată Autoritatea Națională pentru Cetățenie a depus la dosar un punct de vedere, document înregistrat cu nr. 6907/03.11.2020 (filele 21-24 la dosar).

9. Partea reclamată C.M.C. a depus la dosar un punct de vedere, document înregistrat cu nr. 6624/23.10.2020.

10. Prin adresa înregistrată cu nr. 7367/17.11.2021 s-au comunicat petentului punctele de vedere transmise de părțile reclamate la dosar (fila 31 la dosar).

11. Petentul nu a mai comunicat la dosar note, concluzii scrise sau alte documente în susținerea celor menționate în petiție.

12. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

13. Prin adresa înregistrată cu nr. 5510/09.09.2020, petentul susține că a fost tratat discriminatoriu de partea reclamată, arătând următoarele:

13.1 Petentul este cetățean sirian și la data de 22.07.2020 acesta a fost invitat la sediul Autorității Naționale pentru Cetățenie să susțină examenul în vederea acordării cetățeniei române, ca urmare a cererii depusă în anul 2017.

13.2 Imediat ce a intrat în sala unde urmă să susțină interviul, partea reclamată C.M.C. l-a întrebat pe petent, pe un ton răstit, dacă îl cunoaște pe cetățeanul sirian care a fost la interviu înaintea lui. Acesta a răspuns că nu, toți cei programați pentru interviu așteptând în stradă și intrând unul câte unul pe măsură ce erau strigați de la intrarea în instituție,

13.3 Petentul arată că reclamatul nemulțumit de răspuns, l-a întrebat de mai multe ori, pe același ton răstit, spunând un nume pe care petentul nu îl cunoștea.

13.4 În continuare, petentul susține că reclamatul i-a solicitat să extragă biletele cu întrebările pentru interviu din recipientul de pe birou, iar când acesta s-a uitat să vadă unde este recipientul, reclamatul a țipat la el, după care i-a spus să iasă afară și a ridicat recipientul deasupra capului petentului punându-l să extragă biletele.

13.5 De asemenea, petentul susține că reclamatul l-a întrerupt în mod constant atunci când răspundea la întrebări iar când partea reclamată l-a pus să citească cu voce tare un text scris în limba română, l-a întrerupt la jumătatea frazei întrebându-l ce a înțeles

14. În concluzie, petentul consideră că prin toată această atitudine disprețuitoare și jignitoare la care a fost supus de partea reclamată, i s-a creat o situație de inferioritate pe temeiul originii etnice, fiind discriminat.

15. În susținerea celor menționate în petiție, se solicită proba cu înregistrarea video a interviului din data de 22.07.2020, aceasta fiind considerată esențială în soluționarea plângerii.

Susținerile părții reclamate -

16. Prin adresa înregistrată cu nr. 6624/23.10.2020, partea reclamată a depus la dosar un punct de vedere în care arată următoarele:

17. Se susține că petiția adresată CNCD este nefondată, neîntemeiată și formulată cu rea-credință. În acest sens, reclamatul arată că, atât petentul cât și avocatul său au recurs la numeroase plângeri împotriva sa, la mai multe instituții ale statului respectiv Autoritatea Națională pentru Cetățenie, Ministerul Justiției și Secretariatul General al Guvernului României, punând astfel presiune pe acesta pentru sancționarea unui presupus comportament irevențios în cadrul interviului pentru acordarea cetățeniei române a petentului. Se arată că avocatul petentului a recurs frecvent în ultimul an la acest mod de presiune asupra lui prin numeroase plângeri, fiind nemulțumit de activitatea lui în calitate de președinte al Comisiei pentru Cetățenie.

18. Sub aspect procedural, reclamatul arată că persoanele convocate la interviu trebuie să răspundă la 12 întrebări, respectiv câte 3 întrebări din 4 domenii (Constituție, istorie și civilizație, geografie și cultură), întrebările din aceste domenii fiind publicate în serie de câte 120, pe site-ul instituției. Înainte de a trece la aceste întrebări, membrii comisiei adresează și alte întrebări, de obicei pentru a vedea de cât timp stă candidatul în România, cu ce se ocupă, dacă are o familie întemeiată în România, ce studii are și dacă a mai solicitat anterior cetățenia română, toate aceste aspecte fiind importante pentru aprecierea Comisiei asupra îndeplinirii obligațiilor legale respectiv: dacă candidatul cunoaște limba română, dacă posedă noțiuni elementare de cultură și civilizație românească în măsură suficientă pentru a se integra în viața socială.

Când întrebările conțin termeni specifici juridici sau geografici, se pot pune întrebări suplimentare pentru a se vedea dacă candidatul a înțeles cele exprimate și că nu a învățat mecanic răspunsurile, aprecierea îndeplinirii condițiilor legale făcându-se ținând cont nu numai de răspunsurile date la aceste întrebări, ci și de celelalte lucruri care dovedesc integrarea persoanei în cauză în societatea românească ca de exemplu: timpul petrecut în țară, întemeierea unei familii, studiile făcute în România, participarea la diferite activități sociale etc.

19. Pe fondul plângerii, partea reclamată arată că în ceea ce privește extragerea întrebărilor, petentul a avut un comportament similar cu candidatul anterior, care se uita în cutie și își căuta anumite jetoane, încercând să fraudeze Comisia uitându-se în permanență în bol și la numerele extrase, chiar și după ce i s-a atras atenția de nenumărate ori asupra acestui fapt. În acest sens a fost supravegheat în alegerea jetoanelor și i s-a adresat întrebarea dacă îl cunoaște pe candidatul anterior, având în vedere că ambii au cetățenie siriană, au fost programați în aceeași zi la ore apropiate și aveau același reprezentant legal, întrebarea nefiind pusă pe un ton nepotrivit iar petentul nu a lăsat impresia că ar fi fost deranjat de această întrebare.

20. La proba de citire a textului în limba română, petentul a citit cu dificultate și fără să pronunțe corect, drept pentru care acesta a fost oprit deoarece membrii comisiei își formaseră deja o opinie. Întrebarea ce a înțeles din text este adresată mereu oricărui candidat care citește cu dificultate, pentru a putea spune ce a înțeles până atunci, textele fiind din literatură pentru copii și nu unele abstracte. Se arată că nu există o limitare a numărului de întrebări care pot fi puse unui candidat, când acestea sunt necesare formării unei opinii corecte și analizării obiective a îndeplinirii condițiilor legale în vederea acordării cetățeniei române.

21. Partea reclamată susține că propunerea de respingere a cererii de acordare a cetățeniei române a fost decisă în unanimitate de către cei 3 membri ai Comisiei pentru cetățenie prezente, potrivit legii președintele comisiei având vot decisiv doar dacă cei doi

membrii desemnați ar fi avut opinii diferite, lucru care nu s-a întâmplat în această situație, până în prezent toate soluțiile de respingere a unei cereri de acordare a cetățeniei române fiind menținute de instanța de judecată competentă.

22. Se arată că petentul a mai avut o cerere de acordare a cetățeniei române, respinsă de Comisia pentru cetățenie în anul 2003, comisie care la acea vreme era alcătuită din judecători de la Tribunalul București.

24. În concluzie, se arată că raportat la prezenta cauză ce a stat la baza formulării plângerii, petentul nu a fost discriminat întrucât pentru verificarea tuturor cerințelor pentru acordarea cetățeniei române, în special pentru cunoașterea limbii române, obiectivul a fost legitim și proportional, partea reclamată acționând în temeiul naturii activităților sale de Președinte al Comisiei pentru cetățenie și în contextul atribuțiilor pe care acesta le are.

25. Se solicită respingerea plângerii formulate de petent întrucât aceasta este nefondată, neîntemeiată și formulate cu rea-credință.

Susținerile părții reclamate - Autoritatea Națională pentru Cetățenie

26. Prin adresa înregistrată cu nr. 6907/ 03.11.2020, partea reclamată arată următoarele:

26.1 Cererea petentului de acordare a cetățeniei române, înregistrată cu nr. 62008/A/2017, este întemeiată pe dispozițiile art. 8 din Legea cetățeniei române nr. 21/1991 iar procedura de acordare a cetățeniei române se desfășoară potrivit art. 15 din aceeași lege.

Astfel, Cetățenia română se poate acorda la cerere, persoanei fără cetățenie sau cetățeanului străin, dacă îndeplinește următoarele condiții, art. 8 alin. 1 din Legea nr. 21/1991: “(.....), f) *cunoaște limba română și posedă noțiuni elementare de cultură și civilizație românească, în măsură suficientă pentru a se integra în viața socială; g) cunoaște prevederile Constituției României și imnul național*”.

26.2 Verificând îndeplinirea condițiilor legale, Comisia pentru cetățenie a procedat în conformitate cu prevederile art. 15, alin (5), petentul fiind invitat la sediul ANC în vederea susținerii interviului organizat pentru verificarea condițiilor prevăzute la art. 8, alin (1) lit f) și g).

26.3 În urma acestei etape procedurale, membrii Comisiei pentru cetățenie au considerat că petentul nu îndeplinește condițiile menționate mai sus și au propus respingerea cererii, fiind emis, în acest sens, Ordinul Președintelui ANC nr. 1027/P/2020 prin care cererea de acordare a cetățeniei române a fost respinsă.

27. În ceea ce privește fondul plângerii, partea reclamată consideră că petentul nu a fost discriminat pe criteriul originii sale, ci s-a avut în vedere doar criteriul în temeiul căruia a fost respinsă cererea, respectiv necunoașterea limbii române în măsură suficientă pentru a se integra în viața socială, acest aspect nefiind circumscris criteriilor discriminatorii de natura celor enunțate de OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

În acest sens, se precizează faptul că 246 de cetățeni sirieni au primit avizul Comisiei pentru cetățenie și doar în cazul a 42 de cetățeni sirieni a fost emis ordinul președintelui ANC prin care cererile de acordare a cetățeniei române au fost respinse pentru neîndeplinirea condițiilor prevăzute de lege.

28. În concluzie, partea reclamată consideră că nu a existat, din partea angajatului

ANC un comportament activ ori pasiv care, prin efectele generate să conducă la forme de discriminare.

29. În susținerea celor menționate în punctul de vedere, partea reclamată a depus la dosar proba cu înscrisuri, respectiv: subiectele și răspunsurile candidatului la proba scrisă, proces verbal al comisiei, precum și înregistrarea audio-video a interviului susținut de petent în data de 22.07.2020.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României;
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la spetă

30. În fapt, Colegiul Director reține o posibilă atitudine rasistă a părții reclamate în cadrul interviului pentru obținerea cetățeniei române urmând să analizeze dacă partea reclamată a încălcat petentului dreptul la obținerea cetățeniei române pentru că acesta este de origine siriană.

31. **În drept**, Colegiul director se raportează la actul normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Astfel, Colegiul director analizează, în strânsă legătură, în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de către OG nr. 137/2000, republicată.

32. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

33. Potrivit art. 2, alin. (1) din OG nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, *“prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

34. Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în OG nr.137/2000, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art. 2, alin.(1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Condiția criteriului, ca motiv determinant, trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

35. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform. art. 2, alin. 1 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

Astfel, se poate considera discriminare:

- * o diferențiere
- * bazată pe un criteriu
- * care atinge un drept
- * dreptul să fie justificat

36. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (a se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31, cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag.16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag.16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16).

37. Colegiul director este chemat să analizeze dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2, alin.1 din OG nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie, sex etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este

supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al OG nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petent constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

38. Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis. În ceea ce privește existența acestei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

39. Colegiul director, din analizarea înscrisurilor depuse la dosarul cauzei constată următoarele:

- petentul este cetățean sirian și a susținut examenul în vederea acordării cetățeniei române la data de 22.07.2020 la sediul Autorității Naționale pentru Cetățenie, fiind invitat la sediul ANC în vederea susținerii interviului organizat. Acesta a mai avut o cerere de acordare a cetățeniei române respinsă de Comisia pentru cetățenie în anul 2003.

- petentul se consideră dezavantajat, afirmând că a primit un tratament mai puțin favorabil, partea reclamată având un comportament sau o atitudine rasială la adresa acestuia pe baza originii sale, prin această atitudine disprețuitoare și jignitoare la care a fost supus, petentului creându-i-se o situație de inferioritate pe temeiul originii etnice.

- sub aspect procedural, persoanele convocate la interviu trebuie să răspundă la 12 întrebări din 4 domenii respectiv: Constituție, istorie și civilizație, geografie și cultură și înainte de a trece la aceste întrebări, membrii comisiei adresează candidatului și alte întrebări pentru a vedea de cât timp stă acesta în România, cu ce se ocupă, dacă are o familie întemeiată în România, ce studii are și dacă a mai solicitat anterior cetățenia română, toate aceste aspecte fiind importante pentru aprecierea Comisiei asupra îndeplinirii obligațiilor legale. Când întrebările conțin termeni specifici juridici sau geografici sau candidatul citește cu dificultate, se pot pune întrebări suplimentare pentru a se vedea dacă acesta a înțeles cele exprimate, respectiv dacă cunoaște limba română, dacă posedă noțiuni elementare de cultură și civilizație românească în măsură suficientă pentru a se integra în viața socială. Nu există o limitare a numărului de întrebări care pot fi puse unui candidat, când acestea sunt necesare formării unei opinii corecte și analizării obiective a îndeplinirii condițiilor legale în vederea acordării cetățeniei române.

- la extragerea întrebărilor, petentul a avut un comportament similar cu candidatul anterior, care se uita în cutie și își căuta anumite jetoane, Comisia uitându-se în permanență în bol și la numerele extrase, supraveghindu-l în alegerea jetoanelor în încercarea de evitare a fraudei.

- la proba de citire a textului în limba română, petentul a citit cu dificultate și fără să pronunțe corect, drept pentru care acesta a fost oprit deoarece membrii comisiei își formaseră deja o opinie. În urma acestei etape procedurale, membrii Comisiei pentru cetățenie au considerat că petentul nu îndeplinește condițiile menționate mai sus și au propus respingerea cererii de acordare a cetățeniei române, propunerea de respingere fiind decisă în unanimitate de către cei 3 membri ai Comisiei pentru cetățenie prezenți.

- atât petentul cât și avocatul său au recurs la numeroase plângeri împotriva părților reclamate, la mai multe instituții ale statului respectiv Autoritatea Națională pentru Cetățenie, Ministerul Justiției și Secretariatul General al Guvernului României, punând astfel presiune pentru sancționarea unui comportament irevențios în cadrul interviului pentru acordarea cetățeniei române a petentului.

40. Petentul a invocat criteriul de cetățenie, acesta afirmând că a fost creată pentru el o situație de inegalitate printr-o atitudine disprețuitoare și jignitoare, această situație având ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege.

41. Din analiza obiectului petiției, Colegiul reține criteriul naționalității (naționalitatea desemnează cetățenia - conform DEX: *naționalitate = apartenență a unei persoane la o anumită națiune; cetățenie* și, implicit, se referă la instituția cetățeniei). Din ansamblul înscrisurilor depuse la dosar se poate reține că faptele imputate în sarcina părții reclamate au fost determinate de criteriul invocat, respectiv naționalitatea.

42. Criteriul identificat de petent nu a stat la baza climatului dintre părți, atitudinea părții reclamate nefiind o manifestare care să creeze un cadru de inegalitate. Colegiul director ia act de înregistrarea depusă la dosar de către partea reclamată, înregistrare ce conține interviul în întregime. Astfel, nu reiese faptul că partea reclamată a ridicat vocea la petent și nici că fi s-a purtat nepoliticos cu petentul. Doar în momentul în care petentul a fost rugat să extragă 3 numere din bolul aflat pe masă, atunci partea reclamată a sesizat că petentul este tentat să selecteze numele și i-a atras atenția că nu este corect ceea ce face. În ceea ce privește interviul, tot din înregistrări reiese faptul că petentul nu putea scrie după dictare, nu înțelegea multe cuvinte, deși membrii comisiei au încercat să-l ajute, explicându-i semnificația unor cuvinte.

43. În speță nu este identificat în mod concret în ce sens sunt îndeplinite condițiile unei discriminări și nu se face nicio referire la modul în care au fost restrânse efectiv drepturile petentului. Partea reclamată nu a urmărit în mod particular exercitarea unui comportament subiectiv asupra petentului, ci a aplicat prevederile legale în vigoare. Petentului nu i s-a respins cererea de acordare a cetățeniei române pentru că este cetățean sirian ci pentru neîndeplinirea condițiilor prevăzute de lege.

44. Din acest punct de vedere se impune a se preciza că persoanele juridice, furnizorii de servicii, inclusiv instituțiile publice și autoritățile, trebuie să manifeste exigență și preocupare, având în vedere importanța respectării principiului nediscriminării. Or, aceștia trebuie să aibă în vedere această exigență pentru prevenirea oricăror posibile comportamente discriminatorii deoarece dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă, având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu

demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

45. Reiterând faptul că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis, Colegiul director constată că, în prezenta speță, nu există raport de cauzalitate între criteriul invocat de petent și faptă, conform art. 2, alin.(1) din OG nr. 137/2000. Nu este relevantă o situație în care partea reclamată manifestă o atitudine discriminatorie la adresa petentului.

46. Astfel, raportul de cauzalitate între fapta imputată și criteriul invocat nu poate fi reținut, în sensul art. 2 alin.1, art. 2 alin.3 sau art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Or, astfel cum a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție „O.G. nr. 137/2000 analizează fapte de discriminare care prin criteriile mai sus anunțate (n.n. art. 2 alin.1) se diferențiază de fapte care sunt de natură să producă aceleași consecințe, dar intră sub incidența altor acte normative” (A se vedea Decizia nr. 1530 din 19 martie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare întrucât nu există legătură de cauzalitate între criteriu și faptă, conform art. 2, alin.1 din OG nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 15.12.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – membru, DIACONU ADRIAN NICOLAE – membru, GRAMA HORIA – membru, MOȚA MARIA –

membru, HALLER ISTVAN – membru, OLTEANU CĂTĂLINA – membru, LAZĂR MARIA – membru, JURA CRISTIAN - membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din data de 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Redactată și motivată: AND/FL

Data redactării: 03.12.2021

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

